

POSTANOWIENIE

Dnia 6 września 2019 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Dariusz Kala

po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 6 września 2019 r.

w sprawie D. M.

oskarżonego o czyn z art. 178a § 1 k.k.

kwestii dopuszczalności skargi obrońcy

od wyroku Sądu Okręgowego w P.

z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt XVII Ka (...)

uchylającego wyrok Sądu Rejonowego w P.

z dnia 6 lutego 2019 r., sygn. akt VIII K (...)

i przekazującego sprawę do ponownego rozpoznania

na podstawie art. 531 § 1 k.p.k. w zw. z art. 530 § 2 k.p.k. w zw. z art. 539f k.p.k. w

zw. z art. 539a § 3 k.p.k.

postanowił

1. pozostawić skargę bez rozpoznania;

2. obciążyć oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 6 lutego 2019 r. w sprawie sygn. akt VIII K (...) Sąd Rejonowy w P. uznając, że oskarżony D. M. dopuścił się zarzuconego mu czynu, tj. przestępstwa z art. 178a § 1 k.k. na podstawie art. 66 § 1 k.k. w zw. z art. 67 § 1 k.k. postępowanie karne wobec oskarżonego warunkowo umorzył na dwuletni okres próby.

Na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 7 k.k. orzekł wobec oskarżonego świadczenie pieniężne w kwocie 5000 zł na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej oraz na podstawie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. orzekł zakaz prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych na okres dwóch lat, zaliczając na poczet tego środka okres zatrzymania oskarżonemu prawa jazdy. Wyrok zawierał również rozstrzygnięcie w przedmiocie kosztów procesu.

Od powyższego wyroku apelacje wywiedli obrońca oskarżonego i prokurator.

Obrońca zaskarżył wyżej wymieniony wyrok w części dotyczącej orzeczonego środka karnego, o którym mowa w przepisie art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k. W konkluzji apelacji obrońca wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez nieorzekanie w stosunku do oskarżonego zakazu, o którym mowa w art. 67 § 3 k.k. w zw. z art. 39 pkt 3 k.k., ewentualnie orzeczenie tego środka w wymiarze nieprzekraczającym jedenastu miesięcy.

Prokurator zaskarżył wyrok sądu pierwszej instancji w całości na niekorzyść oskarżonego, podnosząc zarzut błędu w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu przez Sąd Rejonowy, iż zostały spełnione wszystkie przesłanki określone w art. 66 § 1 k.k. umożliwiające warunkowe umorzenie postępowania wobec oskarżonego co do zarzuconego mu czynu, w sytuacji, gdy prawidłowa ocena materiału dowodowego zgromadzonego w toku postępowania prowadzi w tym względzie do wniosku przeciwnego, w szczególności do oceny, że wina i stopień społecznej szkodliwości czynu oskarżonego są znaczne. W konkluzji apelacji prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy sądowi pierwszej instancji do ponownego rozpoznania.

Wyrokiem z dnia 22 maja 2019 r., sygn. akt XVII Ka (...) Sąd Okręgowy w P. (wskazując w sentencji, iż rozpoznawał obie apelacje) uchylił zaskarżony wyrok i sprawę przekazał Sądowi Rejonowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Wyrok sądu odwoławczego zaskarżył w całości obrońca oskarżonego, który we wniesionej skardze orzeczeniu temu zarzucił rażące naruszenie przepisów prawa procesowego, „tj. art. 437 § 1 k.p.k. w zw. z art. 433 § 1 i 2 k.p.k. i z art. 457 § 3 k.p.k., poprzez nieustosunkowanie się do zarzutów oskarżonego podniesionych w apelacji, a tym samym faktycznie nierozpoznanie środka odwoławczego,

tj. apelacji obrońcy oskarżonego z dnia 12.03.2019 r., a w konsekwencji naruszenie prawa do obrony, o którym mowa w art. 6 k.p.k., co czyni rozstrzygnięcie sądu odwoławczego dowolnym i nie pozwala na poznanie motywów rozstrzygnięcia sądu odwoławczego”.

Podnosząc powyższy zarzut skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w P. do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy, zważył co następuje.

Skarga okazała się niedopuszczalna.

Wywód zmierzający do wykazania słuszności tej konstatacji należy rozpocząć od wskazania, że stosownie do treści art. 539a § 3 k.p.k. skarga na kasatoryjny wyrok sądu odwoławczego może być wniesiona wyłącznie z powodu naruszenia art. 437 k.p.k. (a w istocie art. 437 § 2 zdanie drugie k.p.k.) lub z powodu uchybień określonych w art. 439 § 1 k.p.k. Katalog podstaw skargowych ma przy tym charakter zamknięty, na co wskazuje posłużenie się przez ustawodawcę określeniem „wyłącznie”.

W przedmiotowej sprawie istotą podniesionego przez skarżącego zarzutu było natomiast to, że zaskarżony wyrok sąd odwoławczy wydał mimo nierozpoznania apelacji obrońcy. Do takich wniosków obrońca doszedł po lekturze uzasadnienia orzeczenia organu *ad quem*, w którym nie zamieszczono ani jednego odniesienia do środka zaskarżenia wywiedzionego przez obrońcę. Sąd Okręgowy nie odwołał się również do przepisu art. 436 k.p.k.

Niewątpliwie pisemne motywy zaskarżonego wyroku są obarczone wskazanymi wyżej wadami. Rzecz jednak w tym, że tego rodzaju uchybienia nie mieszczą się w zamkniętym katalogu podstaw skargi na kasatoryjny wyrok sądu odwoławczego ujętym w art. 539a § 3 k.p.k. Skarżący nie oparł bowiem zarzutu skargi ani na twierdzeniu o zaistnieniu w postępowaniu odwoławczym uchybienia wskazanego w katalogu ujętym w art. 439 § 1 k.p.k., ani też nie podniósł, iż sąd ten uchylił zaskarżony wyrok mimo braku przesłanek wskazanych w art. 437 § 2 zd. 2 k.p.k. Wręcz przeciwnie. Z uzasadnienia nadzwyczajnego środka zaskarżenia wynika wyraźnie, że skarżący nie odniósł się do zasadności stanowiska organu *ad quem*, że wbrew temu co przyjął sąd pierwszej instancji, stopień winy i

społecznej szkodliwości przypisanego oskarżonemu czynu nie może być uznany za nieznaczny.

W tym stanie rzeczy analizowany środek zaskarżenia musiał być uznany za niedopuszczalny i pozostawiony bez rozpoznania. Należy bowiem przypomnieć, że w postępowaniu skargowym, na mocy odesłania zawartego w art. 539f k.p.k. stosuje się odpowiednio tak przepis art. 530 § 2 k.p.k., który zobowiązuje prezesa sądu, do którego wniesiono kasację, do odmowy jej przyjęcia m.in. w przypadku, gdy oparto ją na podstawach innych niż wskazane w art. 523 § 1 k.p.k., jak i przepis art. 531 § 1 k.p.k., który zobowiązuje Sąd Najwyższy do pozostawienia kasacji bez rozpoznania m.in. wtedy, gdy nie odpowiada ona przepisom wymienionym w art. 530 § 2 k.p.k. Odpowiednie stosowanie tych regulacji w postępowaniu skargowym oznacza zatem, że prezes sądu odwoławczego (przewodniczący wydziału, upoważniony sędzia – art. 93 § 2 k.p.k.) jest zobowiązany badać dopuszczalność skargi także przez pryzmat podstaw, na jakich ją oparto. Stwierdzenie, że powody jej wniesienia są inne niż wskazane w art. 539a § 3 k.p.k., skutkować powinno wydaniem przez ww. podmiot zarządzenia odmawiającego jej przyjęcia. Natomiast w przypadku, gdy mimo zaktualizowania się tego stanu rzeczy, skarga zostanie bezpodstawnie przyjęta, Sąd Najwyższy jest zobligowany do pozostawienia jej bez rozpoznania. I taka sytuacja zaistniała w przedmiotowej sprawie.

W świetle powyższych uwag jedynie dla zupełności wyводу należy wskazać, że eksponowane w zarzucie skargi uchybienie definitywnie nie ograniczyło przysługujących oskarżonemu uprawnień procesowych, gdyż w ponownie toczącym się postępowaniu przed sądem pierwszej instancji będzie mógł on odwołać się do argumentów wyeksponowanych w apelacji, a w razie ich nieuwzględnienia ponownie wyeksponować je w środku odwoławczym. Trzeba również zauważyć, że choć ewidentnym błędem sądu odwoławczego było to, że w uzasadnieniu swojego orzeczenia nie wspomniał nic o apelacji obrońcy i nie rozpoznał podniesionych w niej zarzutów bez odwołania się do treści art. 436 k.p.k., to jednak w okolicznościach przedmiotowej sprawy skorzystanie przez Sąd Okręgowy z kompetencji wynikającej z ostatnio wymienionego przepisu było w pełni uprawnione. Skoro bowiem sąd podzielił argumenty zawarte w apelacji co do winy wywiedzionej na niekorzyść oskarżonego, przedwczesne (bezprzedmiotowe)

byłoby rozpoznawanie apelacji obrońcy, w której zakwestionowano jedynie rozstrzygnięcie co do zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych.

Z uwagi na powyższe, orzeczono jak w części dyspozytywnej postanowienia, obciążając oskarżonego kosztami sądowymi postępowania skargowego.